

Åtal för förtal

Ett åtal mot veckotidningen *Tempo Semanal* och dess chefredaktör José Belo är principiellt viktigt. I en pågående debatt om pressfrihet och likhet inför lagen har flera makthavare försökt få journalister fällda för förtal.

En rättegång i Belo-fallet kan skada demokratin i Östtimor. Den aktuella lagen kommer ursprungligen från kolonialtiden, då den var till för att skydda Nederländernas kolonialstyre genom att kriminalisera dem som kritiserade det.

"Östtimor kan välja om det vill följa andra stater på en väl upptrampad väg mot korruption eller påbörja ett nytt kapitel för resursrika Stilla Havsoar genom att uppmuntra kraftfulla nyhetsreportage och kritiska kommentarer", har Pacific Freedom Forum sagt. La'o Hamutuk ansluter sig i ett uttalande den 4 mars till ETAN, TAPOL och andra ideella organisationer som kräver att riksåklagen lägger ner förtalsåtalet mot Belo.

I en artikel i *Tempo Semanal* i oktober 2008 hävdas att justitieminister Lucia Lobato gett regeringskontrakt till sin mans bolag, vänner och affärskontakter utan att följa reglerna för upphandlingar. Artikeln citerade SMS-meddelanden från Lobatos mobiltelefon. Kontrakten gäller renovering av ett fängelse för 1 miljon dollar, uniformer för fångvaktare samt dieselolja för Dilis kraftverk.

Lobato lämnade in en anmälan om förtal i november om att tidningen kränkt hennes privatliv och brutit mot journalistetiken.

Belo menar att han bara skrivit om hennes handlande i egenskap av offentlig person och att detta inte borde falla under förtalslagarna.

Östtimors regering har föreslagit att förtal ska avkriminaliseras i en ny lag, men denna har ännu inte antagits trots att förslaget är flera år gammalt. Förtalsparagraferna är kvar från den indonesiska brottsbalken.

Belo underrättades om anklagelserna i mitten av december 2008. Den 19 januari 2009 förhöordes han i tre timmar av åklagaren. Om han blir fälld kan Belo dömas till böter eller fängelse.

Under den brutala, 24-åriga indonesiska ockupationen satt han i fängelse eller häkte i sammanlagt tre år och utsattes för tortyr för att flera gånger ha överlämnat information om brott mot de mänskliga rättigheterna till utländska journalister och människorättsgrupper samt hjälpt till med att smuggla ut foton och filmer. Det är en ironi att han i ett demokratiskt, självständigt Östtimor skulle kunna få ett dubbelt så långt straff för att ha avslöjat regeringskorruption.

Enligt riksåklagen är sanningshalten i det publicerade oviktig för anklagelserna mot honom. Det är tvärtemot ett prejudikat från april 2006, när samme åklagare åtalade Yayasan HAK (en människorättsgrupp) för förtal. HAK, som försvarade en åtalad, anklagade åklagaren för maktmissbruk genom inblandning i målet. I det fallet beslutade en domare att förtalsåtalet inte kunde behandlas innan det ursprungliga fallet var av-gjort.

Belo har sedan starten av *Tempo Semanal* 2006 genom sina artiklar outtröttligt kämpat mot korruptionen i Östtimor. Tidningens upplaga är nu 8.000 exemplar. Den får stöd från de australiska fackföreningarna.

Tommy Pollák

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA. Material som publiceras i Merdeka & ÖsttimorInformation kan också publiceras i <http://www.globalarkivet.se>.